Debreczen, 1900. XXVII. évfolyam 277. sz. Hétfő, november 12.

Előfizetési árak:
ostán vagy házhoz küldve:
Egész évre. 20.— kor.
Félévre . 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor
Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések dija:
Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekü közlemények soronkint 40 fillér.
Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utcza 13.
Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.
Főszerkesztő: Koncz Ákos. Felelős szerkesztő: Dr. Orbán József.
Kiadóhivatal: Kossuth-utcza 13.
Előfizetés, hirdetés és magánérdekü közlemények felvétele.

A vita végén.

Debreczen, november 12.

A trónörökös házasságának beczikkelyezésénél az ellenzék részéről inscenirozott vita sokkal hosszabban tartott, mint a mennyire akár a kérdés tisztázása, akár a nemzet felvilágositása czéljából szükség volt.

És ha lehettek még valakinek kételyei a törvényjavaslat szigoruan alkotmányos volta tekintetében, a Széll Kálmán miniszterelnök módositványa azokat teljesen eloszlatta és igaza van a miniszterelnöknek abban, hogy a ki a javaslatban foglalt közjogi felfogásának korrektségét kétségbe vonja, azzal vitatkozni tovább nem érdemes.

Mert ujabb momentumot a szónokok egyike sem hozott be a kérdés érdemébe és ha a vita mégis érdekes maradt, az onnan származik, hogy a szónokok oly térre kalandoztak, mely mindig hálás théma marad — a regényirók számára. A fejedelmek szerelmi házassági epizódjai ugyanis elég anyagot adnak az összehasonlitásokra, de hogy mi szüksége van a nemzetnek arra, hogy mindezeket parlamenti szónokoktól hallja meg, azt, ugy gondoljuk, maguk a szónokok legkevésbé volnának képesek elfogadhatóan megmagyarázni.

Azzal ugyanis régen tisztában vagyunk, hogy a javaslat alkotmányunkra semmiféle változtatást nem jelent, ellenkezőleg, kifejezetten megerősiti önállóságát és választási szabadságát a nemzetnek. És mert a javaslat tárgyalása alkotmányjogi sérelmet nem mutathat fel, felesleges idő- és erőpazarlás a kérdéssel tovább foglalkozni s elvonni a parlament munkásságát más, sokkal fontosabb teendők végzésétől.

Egyetlen haszna a hosszura nyult vitának abban áll, hogy demonstrálta, mikép a szabadelvü párt tömör egysége immár oly erős, hogy azt sem félreértés, sem gyanusitás vagy a féltékenység mesterséges szitása meg nem bonthatja és hogy Széll Kálmán miniszterelnök, épen olyan erősen áll a trón, mint a nemzet többségének bizalmában. Ellenben a függetlenségi párt és az ellenzék ziláltsága és erőtlensége nyilvánvalóvá lett s nem minden aggodalommal szemléltük, hogy az ellenzék soraiban a néppárt számottévő tényezőként kezd szerepelni; az a néppárt, mely folytonos erkölcsi vereségei daczára szivós kitartással és jobb ügyhöz méltó buzgalommal kiván érvényesülni a közjogi ellenzék rovására.

Ez a körülmény intő jelül szolgálhat a szabadelvü pártnak s megmutatja az irányt, melyben a közelebbi választások alkalmával müködnie kell. Tulságos jelentőséget ugyan nem tulajdonitunk a néppárt izgatásainak, de a székelyföldön véghezment erőlködések azt mutatják, hogy ez a frakczió nem válogatós sem az elvekben, sem az eszközökben és ha szükséges, szövetkezik még ellenfeleivel is.

A függetlenségi néppárt eszméje épen ilyen szörnyszülött, mely arra számit, hogy megtéveszsze a józan gondolkozásu népet és igy választások előtti kortesfogásnak nem is ügyetlen gondolat összeházasitani a radikális eszméket a reakczió elveivel. Les extremes se toucheat. De vajjon az ily extremitásoknak nem a közjogi alapon álló ellenzék fogja-e megadni az árát? A néppártnak közjogi alapja nincsen és nem képzelünk oly szövetséget, mely egyrészről a Zichyek és Lepsényiek, másrészről a függetlenségi politikusok között létrejönne, a nélkül, hogy e szövet-

TÁRCZA.

Szerelemből.

Hollósötét haját tekercsekbe fonva,
Kaczéran lép Benkő Sára a templomba.
Ide, oda tekint, hogy leül a székre:
Nem érdekeli őt most a pap beszéde.

Ugy tekintget, mintha keresne valakit.
Dobogó szivében ki tudná: mi lakik?
Ki tudná, mért remeg az a csábos ajak,
Midőn egy szép legény mellette elhalad?!

— Hej te Világ Jóska, eszem a szentedet!
Mily epekedésbe meritél engemet!?
Hány órát töltök el szobám ablakában?!..
Benkő Sára im ezt gondolja magában.

Hazamegy, ruháját a ládára veti,
Udvarról-utczára halad tekinteti.
Nem maradhat otthon: vonja szive tovább:
Követi a nyalka, szép legénynek nyomát.

Ragyogó szép arczán kél az öröm pirja,
Midőn a szomszédban levelét megirja,
Néhány sorból áll az, szerelmet beszélve;
A legénynek irja: „Jere el estvére!"

Alszik a férj mélyen puha, pelyhes ágyon,
Szemeire borult megnyugtató álom...
Világ Jóska keblén vigad Benkő Sára
Édes szerelemnek ezer csók az ára.

Nem kerül időbe, nem kerül egy hétbe:
Megtudja a dolgot Benkő Sára férje...
Gondolkozik mélyen... vajjon mit tehet ő?
„Meghal kezem által, a titkos szerető!

Leszámolok vele!" — kiált fel egy éjen
S titkon Világ Jóska udvarába mégyen.
Aluszik a legény, de felkél a zajra,
Megborzad, az ismert beszédet, hogy hallja.

„Jere Világ Jóska, számoljunk le végre!
Nem eladó leány a más felesége!
Nyugalmam elvetted, szivemet megölted:
Nem szerelmeskedel az asszonynyal többet!"

Szörnyü harczot fed az éj gyászos palástja,
Hogy senki ne tudja: hogy senki ne lássa...
Küzd Világ, de nyakát vágja el a balta
S a tágas udvaron el is terül halva.

A megcsalt férj néz rá, aztán megragadja,
Mig vadul hullámzik dühe áradatja.
Vállára emeli a véres holttestet,
Viszi az asszonyhoz: „Ne, itt a kedvesed!"

Benkő Sára néz rá, majd felkaczag vadul
S elhaló sikolylyal kábultan földre hull,
Ugy találják ottan a törvény emberi,
Hanem a férjet, azt senki meg nem leli!

Szini Péter.

Az utolsó óra.

— Kép. —

Irta: *Vértesi Gyula.*

Tegnap még János ur ugyancsak szapulta Mariskát, hogy hogy adhat egy pár csirkéért egy forintot, nem lopja ő a pénzt és soha sem hitte volna, hogy saját rokona akarja őt tönkretenni — és ma már olyan csendesen fekszik az ágyban, mint valami halott.

Bizony, János ur nagyon beteg. Az erős, egészséges ember egyszerre ugy leesett a lábáról, mint valami nagy vörös alma, a mit a szél leráz a fáról.

Legjobb, legüditőbb és legolcsóbb a **Szolyvai ásványos gyógyviz.** Kiváló gyógyhatás: gyomor-, torok-, tüdő-, vese-, hólyag- és köszvénybajok esetén.

Borral vegyitve a legkitünőbb asztali viz.

Kapható minden füszerüzletben, vendéglőben.

ség az utóbbiak elveinek teljes negácziójáť ne jelentené; egy a választásokra kötött igeiglenes fegyverszünet pedig csak a függetlenségiekre nézve lehet végzetes. Hiszen a néppártnak nincs mit vesztenie, de azon eszközökben, melyekkel a népre hatni lehet, sokkal nagyobb mértékben rendelkezik, mint számban nagyobb, de vagyonban gyengébb ellenfele.

A trónörökös házasságának beczikkelyezése jó alkalom a közjogi ellenzéknek arra, hogy meggyőződjék a néppárt ellenében kifejtendő akczió szükségességéről, mert a vezérei között kitünt egyenetlenkedés nagyon is alkalmas arra, hogy a néppárt abból a maga részére politikai tőkét kovácsoljon.

A szabadelvü párt pedig erejének és egységének tudatában bizalommal és reménynyel nézhet a közelgő választások elé. Az általa kitüzött czélok megvalósitására a Széll Kálmán kormányában oly vezetőkkel bir, kik nemcsak akarják, hanem képesek is az ország és a nemzet szükségleteit és kivánságait teljesiteni. A parlament akczióképessége azonban akkor teljes, ha annak munkásságát hosszura nyult meddő viták meg nem zavarják. Igyekezzünk azon, hogy a mostani hosszu alkotmányjogi viták helyett hasznos közgazdasági kérdésekkel foglalkozzunk. Erre van szüksége a nemzetnek.

A belényesi mandátum. A belényesi kerületben valószinüleg Gajáry Ödön lesz az uj képviselő. A kerület választó közönségének figyelme a szabadelvü párt e kiváló, oszlopos tagja felé fordult, akinek jelöltsége ugy az országos szabadelvü pártnak, mint Biharmegye szabadelvü pártjának lelkes óhajtásával találkozik. Gajáry Ödönt a biharmegyei képviselők sorában általános örőm üdvözli s alig hihető, hogy a választáson ellenjelöltje legyen. Biharmegye központi választmánya e hó 14 én tartandó ülésén tüzi ki a választás napját, még pedig, mint már jeleztük, valószinüen e hó 27-ik napjára. Arra az esetre, ha Gajáry Ödönt Belényesen megválasztanák, a képviselő Csongrád város mandátumát visszaadja.

A boszniai vasutak ügyében immár elnémult az éles hirlapi polémia, miután közzétették nagy vonásaiban a közös miniszteri tanácsban történt megállapodást és csak a tulzók, kik mindenben találnak egy hajszálat, keresnek még okot az elégedetlenségre. A nagy közönség azonban ugy nálunk, mint Ausztriában egész megnyugtatónak találja az érdekellentétek megoldását. A boszniai vasutak tervezetét első sorban a katonai szükségesség szempontjából koncipiálták és csak másodsorban jönnek gazdasági és politikai mozzanatok figyelembe. Ezért magától érthető, ha először azokat a vonalakat épitik, melyeket a hadügyminiszter kiván, annál inkább, minthogy csak ezekre van költségfedezet. A többi vonalak kiépitését eo ipso el kell halasztani s mind a két kormánynak bele kellett egyeznie, miután más megoldás nem volt, hogy ama vonalak kiépitése, melyek a két állam külön érdekét képviselik, későbbi időre halasztatott és épitésük idejére vonatkozólag junctim alkottatott. Az érdekösszeütközés kiegyenlitése körül nagy érdemeket szerzett Goluchovski gróf külügyminiszter, aki ezuttal is bebizonyitoita, hogy Magyarország érdekeit épugy szivén viseli, mint Ausztriáéit.

Három évtizedes államháztartás.

Debreczen, november 12.

A meglepetés érzelme szállja meg az olvasót, a ki az imént megjelent, Benke Gyula országgyülési képviselő által szerkesztett „A magyar korona országainak harmincz éves államháztartása 1868-tól 1897-ig“ czimü füzetet átolvassa. Önkéntelenül kérdeznie kell, vajjon a nagy szorgalommal összehordott s áttekinthetőn rendezett számanyag valóban helyes-e s természetes eszközökkel történt-e, hogy az alkotmányos korszak kezdetén oly szerény tételek ily magasra nőttek s valóban elég erősek vagyunk oly terhek viselésére, melyek magassága harmincz év előtt szinte széditőnek tetszett volna?

Ámde el kell tünnie a kételynek, mert a szerzőt komoly szakembernek ismerjük, ki, mint a képviselőház zárszámadás vizsgáló bizottságának előadója, teljesen uralkodik az általa tárgyalt anyagon és hivatalos adatokból meritett.

Benke érdekes mukálatából közlünk néhány részletet. Igy a nyugdijteher tett 1868-ban 2.864 millió frtot, 1897 ben 8.416 millió frtot. Állami adósságaink kamataira és kezelési költségeire kellett 1868-ban 48.521 millió forint, 1897-ben már 131—132 millió frt között váriál az évi szükséglet. Horvát-Szlavonországok beligazitási költségei 1871-ben alig haladták meg a 2 millió frtot, 1891 óta már 9 millió frtnál is többet tettek. Igen érdekesek az emelkedések a belkormányzat egyes tárczáinál. Csakhogy a kimutatott számok nem nyujtanak mindenütt világos képet, mert az idők folyamán nagy változások történtek egyes minisztériumok ügykörében. Ettől eltekintve, nem mellőzhetjük hallgatással, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztérium szükséglete e három évtized alatt megtizszereződött, (1897-ben meghaladta a 10 millió forintot), az igazságügyi tárcza költségei 1872-ig 3—4 millió forint körül jártak, 1897-ben meghaladták a 14 millió frtot. Az államháztartás összes tiszta költségei a három évtized alatt 111 millió forintról 261 millióra emelkedtek, természetesen ennek megfelelő módon kellett a fedezetről is gondoskodni.

Némi aggodalomra adhatna okot, hogy

Csak dél felé jön egy kissé magához s a kis éjjeli szekrényen fekvő csengettyüt elkezdi irgalmatlanul rázni.

— Mit parancsol, bácsi?

— Hát van neked lelked igy itthagyni engem. Persze, bánod is te a bátyádat, csak ebédet főzhess, hogy jóllakhassál...

— Bácsinak csináltam becsináltat.

— Tudom, hogy borjuhust hozattál, pedig csirke is maradt még tegnapról...

— Megettük tegnap este.

— Hiszen te meg is eszel min-dent egészen kipusz-ti-tasz...

Az utolsó szót már félálomban mondta ki; nagy, ősz feje lehanyatlott a párnára s kinosan hörögve szedte a lélegzetet.

A leány egy darabig ott állott az ágy fejénél, azután sarkon fordult s kiment a szobából.

Alig ért ki, ujra hallatszott a csengetés.

— Orvosért voltál már?

— Hogy hagyjam itt a bácsit? A cselédet elküldtem a piaczra.

— Ugy e költesz már ész nélkül, hogy ezt a vén bátyádat sikerült beteggé tenni. Mert te vagy annak is az oka, hogy én megfáztam. Magamnak kellett kimenni a szőlőbe a munkások után, mert te azokra sem tudsz vigyázni. Megizzadtam, hideg szél fujt és most itt nyöszörgök...

Melyik orvost hivjuk?

— A katonadoktort.

— De hiszen az semmit sem tud.

— Értesz is te hozzá. Tartozik nekem tiz forinttal, hát hadd gyógyitsa le.

Az öreg katonadoktor ugy délután felé be is néz a beteghez.

— Egy kis katarus, kedves barátom, kutyabajod sem lesz; de hát a vén legény vigyázzon magára. Majd irok valamit...

— Ne nagyon drága orvosságokat. Tudod, kevés a pénzem, sok mindenre kell, — s ez a leány is... tovább nem mondhatta, mert a melle elkezdett iszonyuan hörögni.

— No, nem drágát irok.

— Odakint azután, mikor a leány kikisérte, egész közönyösen mondta meg neki:

— Legfeljebb a holnapi napot éri meg. Gyönyörü tüdőgyulladás, — s ravaszul mosolyog a bajusza alatt, elgondolva, hogy a tiz forintot sem igen kell már neki megadni.

Délután eljön egy pár régi ismerőse az öreg urnak. Látják ugyan, hogy nagyon odáig van, hanem azért vigasztalgatják, trélfálgatnak vele.

— Ej, ej, kópé, valami kaland ártbatott meg. Hiába, te csak javithatatlan vagy.

A fakó arczon gyenge mosoly fut keresztül. Jólesik hallania, hogy betegségét nem is veszik komolyan.

— Már én olyan vagyok...

Azután ujra elhallgat s nem szól többé egy szót sem, csak mikor elbucsuznak tőle, akkor inti oda ágyához az egyiket.

— A kamatot el ne felejtsd, holnap kell fizetned.

— Dehogy, a világért sem.

— A jövő héten kimegyünk a pinczébe, megkezdjük a legjobb bort, nem tartogatom bizony tovább, mert még mások iszszák meg helyettem... jaj, ez az átkozott megfázás... csak egyszer birnék jó nagy lélegzetet venni... Ki bizony, kimegyünk.

S mindnyája utána gondolja, hogy ki ám, öreg, a temetőbe.

Mariska egész délután ott ült az ágya mellett s mig az alvó nagy beteget nézte, olyan közönyösen gondolt rá, hogy az a hörgő mell talán holnapra már egészen elhallgat s a lecsukott szemek többé föl sem nyilnak.

— Legalább nem kinoz, nem gyötör többé!

— Itt vagy, Mariska?

A leány összerezzent. Hátha meghallotta gondolatát a beteg.

— Itt.

— Jer közelebb. Add ide a kezed. Igy ni. Nézz reám!

Mariska odaül az ágy szélére s a mint nézi, nézi az öreget, ki még eddig soha sem szólt hozzá ilyen gyöngéden, egyszerre csak tele jön a szeme könnyel.

— Kedves bácsikám!

— Bohó, ne sirj. Viola nénéd is mindig igy tett, az én kedves kis feleségem. Persze, te nem emlékezel reá. Az is, ha valami kis bajom volt, mindjárt sirt. Az áldott jó lélek... Milyen boldogok is voltunk és látod, az Isten olyan hamar elvette. Milyen szép volt, milyen jó volt, hogy szerettem...

— Hát arra emlékezel, amikor nyugdijaztak s én egy nagy ebédet adtam. Dehogy emlékezel. Itt volt a törvényszéki elnök is, felköszöntött, sajnáltak mindnyájan, szerettek mindnyájan. Nem is bántottam én őket soha egy szóval sem. Szerettek is, becsültek is...

— De arra csak emlékszel, mikor édes

az állami adósságok is igen jelentékenyen emelkedtek, nevezetesen 1868. év végén 268.853, 1897. év végén pedig már 2,212.987 millió frtra rugtak. Ez a tekintélyes szám azonban sokat veszit félelmes voltából, ha szembeállitjuk vele azt a tényt, hogy az állam ingatlan vagyonának az értéke az 1868. évi 324.975 millió frtról 1897 végével 1678.032 millió forintra emelkedett és hasonló arányban emelkedett az ingó vagyon értéke is.

Tekintetbe kell venni továbbá, hogy tekintélyes összegeket nyel el a kamatbiztositás és hogy ezeket az illető vasutak jövedelmezőségének emelése fokozatosan helyrepótolja.

Nagyban és egészben a kép, melyet Benke képviselő elénk állit, épen nem örömtelen, mert bebizonyitja azt a tényt, hogy minden téren derekasan előrehaladunk és hogy gazdasági tényezőink folyton erősödnek. Az időszaki depressziók alól persze nem vonhatjuk ki magunkat egészen, főleg ha azok mindenütt bekövetkeznek, nemcsak nálunk. De ah aladás és megerősödés irányát megtarthatjuk, ha szerzőnk intelme szerint járnak el: hogy az államháztartás egyensulya fölött féltékenyen őrködjünk, mely érdemes a komoly megszivlelésre. Miután azonban kormányunk, melynek élén az a Széll Kálmán áll, ki annak idején a pénzügyi tárczát letette, mert azt hitte, hogy bizonyos intézkedések álterálni fogják az állami pénzügyeket, főgondját az egyensuly fentartására forditja: e tekintetben nyugodtak lehetünk.

Végül legyen szabad egy magától kinálkozó megjegyzést füznünk a mondottakhoz. A képviselőházban már huzamosb idő óta vibrál a képviselő urak körében a választási hideglelés. Akárhány honatyában megmozdul a lelkiismeret, midőn arra gondol, hogy számot adjon tevékenységéről. — Ha az ilyen képviselők oly lelkiismeretesen teljesitették volna törvényhozói és népvezéri kötelességeiket, mint Benke Gyula képviselő, akkor ők is teljes nyugalommal és bizalommal tekinthetnének az elkövetkezendő dolgok elé, oly akcziókba való bocsátkozás nélkül, melyeknek végét most még nem lehet látni.

---

apád ide hozott hozzám. Milyen sok jó napunk volt azóta. Mondd, bántottalak valaha? Ugy-e szerettél is? Szép, nagyon szép volt itt minden.

Az ablakredőnyök között egy sugár besuhan s olyan vidám, kedves hangulatot ad az egész komor képhez.

János ur lelkében is napfény ragyogja be az emlékeket. Egész multját, egész életét olyan szépnek, olyan kedvesnek látja. Fakó ajkai körül mosoly játszik, s reszkető kezével szeretettel, gyöngéden simogatja a leány kezét.

— Ugy-e igy volt minden?

— Igy, bácsikám.

Minek mondaná el, hogy tudja, hogy Viola nénit a bácsi durvasága kergette a sirba, hogy a ki csak ismerte, fösvénységéért, rossz természetéért, utálta, kerülte, s minden nap a szemére hányta, hogy ingyen tartja. Pedig ő dolgozott a háznál mindent.

— Ugy-e sokan szerettek engem?

— Sokan.

— Jó voltam mindenkihez?

— Jó, nagyon jó.

A haldokló egész arczát boldog mosoly önti el, ragyogó verőfényesnek látszó multja még egyszer megcsillan előtte, azután nyugodtan, csendesen elszenderül.

Mikor Mariska elmondja másnap a katonadoktornak, hogy hogyan halt meg az öreg ur, az csak annyit mond rá:

— Mindenki életében kell egy boldog órának lenni, az övében az utolsó óra volt az.

SZINHÁZ.

— Három előadás. —

Boccació.

Szombaton a Boccaciót adták. Souppé örökszép muzsikája az idényben már többször csinált telt házat, igy szombaton is. Az előadás nagyon sikerült és minden tekintetben kielégitette a közönséget. Szinészek és közönség akkor elégedettek s akkor tudják átérteni és átérezni a darab szépségeit, ha a társulat egészen betanulja s többször ismétli a jobb müveket s a legfinomabb nuanceokat is érvényesiti. A szombati előadásból, mely ensemble tekintetében kitünőnek mondható, meggyőződhettünk erről s Kállay, Perényi, Gallyasi valamint Karacs, Környei, Nagy Gyula oly élvezetes estét nyujtottak, mely sokáig emlékezetes marad közönségünk előtt.

Egyptom gyöngye.

Vasárnap az Egyptom gyöngye került szinre nagyszámu bébéközönség előtt. Valóságos gyönyörüség volt nézni az apróságok örömét, mely a Sziklay és Szathmáry mókáin és a Kállay Lujza és Környei preczizen előadott énekszámain nagyon jól mulatott.

A takácsok.

Vasárnap este Hauptmannak a nagy német szinmüirónak szenzácziós szinmüvét volt alkalmunk első alkalommal hallani. A darab nem szinmü — alig van valami meséje — hanem társadalmi képek sorozata, az Ember Tragédiája modorában előadva. A németországi takácsok szomoru helyzetét festi a nagy német költő s a szocziális mozgalmakat eleven, festői jelenetekben mutatja be előttünk. Az élet a maga valóságában tárul elénk a legdrámaibb mozzanatokban s oly erővel, mely a nézők lelkét teljesen magával ragadja.

A jelenetek beosztása, a dikcziók emelkedettsége s általában a mü konstrukcziója mesteri kézre vallanak, de a mese hiányosságát nem pótolják a darab költői szépségei s nem elégitik ki a nézőt, mert a takácsok szenvedése, szomoru sorsa költői igazságszolgáltatásban nem részesül.

Ha a költő az életet a maga valóságában akarta elénk állitani, akkor czélját elérte, de költői müben az életet a müvészet fantáziájának kell megaranyoznia.

Hibás kompozicziója mellett is azonban a darab rendkivüli hatást tett s a közönség igen jól fogadta azt nemcsak a karzaton, hol a szocziális izü mondások keltettek hatást, hanem a földszinten és a páholyokban is. A darabnak ezért hosszu jövőt jósolunk s ugy véljük, hogy még sokszor fog telt házat összehozni.

A szereplők nagy buzgalommal és sikerrel oldották meg feladatukat. Különösen Patakyt, Barthát és Odryt kell kiemelnünk mint a kik nagyon sikerült alakitást produkáltak. Mellettük Komjáthy, Sziklay, Nagy Gyula, Tanay, Halmy, Fáy és Szathmáry tüntek ki. Általában az előadás sikerültnek mondható s a rendezés kifogástalan volt.

Müsorváltozás. Dóczy József, a Liliom Klári agilis szerzője Debreczenből Temesvárra helyeztetvén, át az igazgató több felszólitást kapott a közönség köréből, hogy az általánosan kedvelt szerzőnek alkalmat nyujtson a közönségtől való elbucsuzásra attól a közönségtől, a kinek darabjai és dalaival annyi kellemes szórakozást szerzett. A szinigazgató engedvén az általános óhajnak, folyó hó 15-re csütörtökre tüzte ki a Liliom Klárit, minthogy a „C.“ bérlők még ugy sem kapták. A csütörtökre hirdetett „Bibliás asszony“ operette előadása ez okból a jövő hétre halasztatott.

Gyerekek.

Teodorov Szima azon vette észre magát mikor leszállott a hajóról s a vaspályához hajtatott, hogy bizony onnan lekésett.

Mit csináljon már most, mikor a disznói utban vannak Bécs felé. Kőbányán meg kellene itatni őket, mert ha nem, nagy lesz bennök a veszteség. Azt pedig aligha teszik meg nála nélkül.

Szima kétségbe volt esve.

Kért különvonatot, nem adtak neki; sürgönyzött a rendes börze-ágensének Budapestre, hogy igazitsa el a dolgát; azt a választ kapta: „Steiner ur nincs honn“.

Teodorov Szima megizzadt.

Most őt le fogják gyürni, vége a bécsi piaczon a Teodorov-féle disznóknak, a melyeknél különbet még nem produkált se Bulgária, se Moldva, se Szerbia, se a Bánát.

A bécsi mészárosok, a kik eddig kapvakaptak a Teodorov disznain, nyolcz, kilencz, sőt kilencz és fél forinttal is drágábban fizették párját, most ajkbiggyesztve fognak elsétálni mellette s kicsinylőleg fogják odavetni: ni-ni, hiszen ezek a Szima Teodorov disznai! ejnye, de meghigult a husuk az utban.

Lám lám, ki hitte volna?

Ime kézzelfoghatólag be van bizonyitva, hogy Knicsánin Milos ép ugy ért a disznóhoz, mint Szima s az árui se rosszabbak, csak apróbb a faj.

No de ez egyre megy, Szima több hust ad, Knicsánin Milos több zsirt.

Most meg határozottan a Knicsánin szállitmánya jobb, valóságos prima, mig a Szima disznaiért immel-ámmal igérnek 63 frtot. Több ez annál, a mit Teodorov Szima elviselni képes.

Neki mindene a disznó. Azok közt nőtt fel, disznókereskedő volt az apja is, nagyapja is, talán még az ős is, a ki Drinápolynál Szibinyáni oldalán elesett s a kiről meg-megszólal a nóta kanászai ajkán.

Szima persze nem veszi számba soha, miféle bolondokat énekel a cselédnépség, őt nem érdekli egyéb, csak a disznó.

Ebben a foglalkozásban töltötte el negyvenöt esztendejét s vezeti az üzletet olyan lelkiismeretességgel, hogy elmaradt az apja temetéséről, csak azért, mert versenytársa, Knicsánin Milos épen akkor indult egy szállitmánynyal, a bécsi piaczról pedig Szimának nem szabad hiányozni akkor, mikor Knicsánin ott van.

Az apja temetésén, igaz, nem volt jelen, de a piaczra elég korán érkezett, s Knicsániuak nyakán maradt a szállitmány egy harmada. Nos, Szima, az agglegény, kinek első és utolsó szerelme az üzlet, most ott áll, hogy Knicsánin meg fogja verni, mert ő elmaradt, az elment, az ő disznói még megitatva se lesznek, amaz ugy vigyáz a magáéra, akár a tojásra. Ágensét ugyan kellőleg értesitette, de biz' arról nem állhatni jót, Knicsánin jobban fizeti őket s Szimánál eddig is csak azért maradtak, mert *bizonyos*, hogy minden hónapban jön egy szállitmánya s a *bizonyos* akkor is jó, ha kevés.

Szima még egy sürgönyt adott a bécsi ágensnek s utalványozott neki előre kétszáz forintot.

Aztán beült a vendéglőbe, elfeledni kellemetlenségeit. Nem ment sehogy.

Hogy ő holnap délig ne tudjon a szállitmányáról semmit. Rettenetes állapot, nincs a zimonyi vendéglőben annyi erős bor, amennyi elfeledtetni elég legyen Teodorov Szimával azt, hogy megverte őt Knicsánin Milos.

Megpróbálta kártyázni.

Félóra alatt pőrére elnyerte mindenét a társaságnak, melye beült, de nem izgatta a kártya. Ott hagyta őket a nyereséggel együtt, ment neki a mezőnek kószálni.

A szél utjába hajtotta az ördögszekeret, szemébe az ökörnyál pókhálókat; Szima nem bánta ezt is, azt is: — ment tovább.

Egyszer rálépett valami puhára.

Azt se vette volna számba, ment volna tovább, ha az, amire rálépett, fel nem sikolt.

Szima megrettenve fordult vissza.

Egy alig négy esztendős fiu s egy valamivel fiatalabb kis leány hevertek utjában, összebujva a hideg szél elől valami kopott nagy kendőbe.

Sirt mind a kettő.

A kis fiu meztelen lába vérzett, vékony lábszárán ott látszott Szima nehéz, szeges csizmájának sarka helye.

A lányka felemelkedett s szemébe nézett merészen.

— Miért bántod a Jánoskát, fáj az neki.

Szima nem értett egy szót se belőle, de ugy érezte, mintha az ő lábára lépett volna rá valami nagy, rettenetes nagy állat.

Szeméből kiesett a köny a durva disznókereskedőnek.

Szétvetette gallérköpenyegét s két karjára vette a mizitlábos porontyokat. Nem féltek már azok tőle.

A vendéglőben a pinczér mosolyogva szólitá meg: mit méltóztat tenni ezzel a két árvával?

— Hát árvák!

Szima nem tudta, nem értette a gyerekek beszédét, nem tudott magyarul.

Felvitte őket szobájába, ebédet, ruhát hozatott nekik s ugy tett, mintha értené, mit beszélnek azok.

A tekintetüket értette is.

Nem mozdult el mellőlük késő estig.

Estére megjött Bécsből a sürgöny, hogy a disznókért csak 58 és fél forintot kinálnak.

— Oda kell adni. Szimának más dolga van.

Felfogadta és viszi magával a mitroviczai elcsapott kántort, magyarul akar tanulni tőle, hogy megérthesse, mit beszélnek a gyermekek.

A debreczeni képkiállitás.

Debreczen, november 12.

Megvalósult álmok! Bátran ezt a czimet adhatnók jelen közleményünknek. A legoptimistább mübarátok még a közelmultban sem merték komolyan remélni, hogy a debreczeni képkiállitás egyhamar létrejöjjön. Néhány ügybuzgó férfiu lelkesedésének köszönhetjük, hogy megvalósult, a mit a messze jövőtől mertünk remélni: megnyilt a debreczeni képtárlat.

Tegnap délután mutatták be a sajtó képviselőinek azt a tarka, kincseket érő gyüjteményt, a mit a kiállitás megalkotói neves és kiváló müvészek müveiből halmoztak össze.

Ma nyitották meg a közönség előtt ezt a gazdag, hatalmas gyüjteményt. A főczél az, hogy a debreczeni közönséggel megkedveltessék s állandóvá tegyék a tárlatok rendezését. Azt hiszszük, ezt a czélt elérték a kiállitás megteremtői, mert a kiállitott gyüjtemény gyönyörü darabokkal dicsekedhetik s a kiállitásban résztvett müvészeink alkotásába bejemerülni és müvei által a müvészet iránti szeretetre ébredni a legnagyobb élvezet s a mai nap mutatta meg, hogy a mi közönségünk is lelkesedik a szépért, lelkesedik a müvészetért. A müpártolók körébe hiveket toborzani nem lesz nehéz feladat.

Szinte lehetetlenség a kiállitásról részletesen beszámolnunk annyi minden van egybegyüjtve. Összesen 161 mű van kiállitva s a következő jeles festőink vettek részt a tárlaton:

Figuralis festményeket állitottak ki: Hegedüs László, Balló Ede, Spányi Kornél, Szenes Fülöp, Zemplényi Tivadar, Rajzó Miklós, Badits Ottó, Nadler Róbert, Strobl Zsófia, Bruck Hermina, Stettka Gyula és Konek Ida. Német Lajos állatképeivel; továbbá a genre és tájképfestők közül részt vettek Neogrády Antal, Aggházy Gyula, Bosznay István, Greguss Imre, Kézdi Kovács László. E. Illés Aladár, Telepi Károly, Meissl Gusztáv, Kimnach László, Bruck Lajos, Bruck Miksa, Tull Ödön, Zeller Mihály, Molnár József, Ujváry Ferenez, Pálffy József, Bakos Tibor, Polgári Géza, Petrányi Miklós és Istvánffy Gyula.

Büszkeséggel és megelégedetten néztük végig ezt a kincshalmazt, a tömérdek müvészi munkát. Megállunk egy mü előtt es sokáig elnézzük Hegedüs bájos, hogy ugy mondjam fuvalatszerü Madonnáját, Stettka müvészi kvalitással, jellemző erővel megfestett „Arczképét.“ Karakterisztikus, pompás bakatipust festett meg Rajzó „Az én időmből“ cz. müvében. Spányi Szent Erzsébete csupa báj s az ihlet, amely ecsetjét vezette, még lágyabbá, bájosabbá varázsolja az ő szent Erzsébetét, Bosznay Parkrészlete megkapó müvészi alkotás s Neogrády kedves képe „Az őzikék“ lebilincseli az embert. A kiállitás egyik gyöngye Aggházy: Leánykérője s Dudics Andor: Ave Máriája. Különösen szép Szenes Fülöp Juditja.

A kiállitásról magáról első szempillantásra lehetetlen beszámolnunk. Az a tömérdek mestermü, tenyérnyi festményeken ezernyi ötlet elhintve! Ezt nem lehet egy szerény czikk szük keretében rövidesen elmondani. A müvek részletezését nem fogjuk elmulasztani.

Déli tizenkét órakor nyitotta meg Degenfeld főispán a tárlatot. Rövid szavakban fejezte ki örömét a fölött, hogy a nagyjelentőségü müvészi mozgalomnak eredménye lett és sikerült létrehozni a kiállitást. A megnyitáson szép számu és intelligens közönség jelent meg.

Ez a képkiállitás nem az első városunkban. 1882. évben gróf Zichy Jenő ügy buzgó közremüködése mellett rendeztek már figyelemreméltó eredménynyel képtárlatot, melyen 120 kép állittatott ki. Maga gróf Zichy közbejött akadály miatt azonban a megnyitásra el nem jöhetvén, a tárlatot Simonffy Imre polgármester nyitotta meg s az akkori feljegyzések szerint a kiállitásnak igen szép sikere volt.

A tárlatot egész nap szép közönség látogatja, s mindennap este 7 óráig lesz nyitva.

V.

HIREK.

— **Lesz önkéntes iskolánk.** Debreczen sz. kir. város, mely milliókat áldozott katonai czélokra, az idén is kérte az önkéntes iskola felállitását. A hadügyi kormány ezt azonban megtagadta, annak daczára, hogy Debreczen sz. kir város a legmesszemenőbb áldozatokat igérte. A városi tanács, különösen pedig a katonaügyosztály főnöke, Oláh Károly tanácsos nem hagyta aludni az ügyet, hanem ujból sürgős felterjesztést intézett a hadügyi kormányhoz és hivatkozott azon debreczeni szülők jogos aggodalmára, kik kénytelenek fiaikat idegenbe vinni. Erre a felterjesztésre ujból elutasitó válasz érkezett azzal, hogy a hadügyi kormány az önkéntes iskolát Nagyváradra helyezi át, odavezényelvén a debreczeni születésü önkénteseket is. Ekkor a városi tanács megbizta Komlóssy Arthur polgármesterhelyettes főjegyzőt és Oláh Károly katonaügyi tanácsost azzal, hogy maguk mellé kérvén Debreczen sz. kir. város országgyülési képviselőit, menjenek fel a hadügyi kormányhoz, előadva a sérelmet, mely az önkéntes iskola felállitásának megtagadásával a várost érte. A kormány szivesen fogadta a küldöttséget, melynek tartalmas előadása ugy látszik meggyőzte a hadügyi kormányt, mert tegnap rendelet érkezett a hadügyi kormánytól melyben arról értesiti a várost, hogy az önkéntes iskola deczember 1-től Nagyváradról Debreczenbe helyezte át. Igazán örülünk, hogy a kormány tekintetbe vette Debreczen sz. kir. város jogos kérését és méltán illeti dicséret a tanácsot és különösen Oláh Károly tanácsost, kinek kimeritő, felvilágositó és a debreczeni önkéntes ifjak javára czélzó felterjesztése meggyőzte a hadügyi kormányt igazunkról.

— **Két öngyilkosság.** Megborzad az ember, ha látja, hogy mily sok városunkban is az öngyilkosok száma. Reménytelen szerelem, a nyomor, meg az isten tudja mi más, a mi szaporitja az öngyilkosok számát. Alig van nap, hogy hirt ne adnánk egy öngyilkosságról; ma ismét két ilyen szerencsétlenről kell beszámolnunk, a kik kishitüleg eldobták maguktól az életet. Szombat este 6 óra tájban egy cselédleány követett el öngyilkosságot a Vár-utczán, mert gazdája valami kisebb lopással gyanusitotta. A tizenkét éves halni vágyó leány ugyszólván a rendőrök előtt követte el az öngyilkosságot. Gombos Juliánna Vár-utcza 12. szám alatt szolgált egy özvegy asszonynál. Valami csekélyebb értékü dolog elveszett az özvegy lakásával s az a szobaleányát gyanusitotta a lopásról. A leány nagyon elkeseredett ezért a vádért s kijelentette, hogy elemészti magát. A házbeliek, akik tartottak attól, hogy a leány szavának áll, azonnal rendőrért küldtek. A leány addig behatolt a házuknál lakó jogász szobájába s magára zárta az ajtót. A rendőrök mikor megérkeztek s felszólitásukra sem nyitotta ki az ajtót, feszegetni kezdték. Két hatalmas dörrenés hangzott el, mire az ajtót kinyitották, — a leány élettelenül feküdt a földön. Mellbe lőtte magát s mire dr. Szentpály ker. orvos a helyszinére érkezett, már csak a beállott halált konstatálhatta. A holttestet kiszállitották a közkórházba.

A másik öngyilkosság a Rákóczy-utczán történt s ugyancsak egy szobaleány az áldozata. Takács Erzsébetnek hivták s a Rákóczy-utcza 14 számu házban Rácz Gézánál szolgált. Reménytelenül szerelmes volt egy fiatal emberbe s a mellőzését nem tudta tulélni. Halált hozó mérget készitett magának. Husz csomag gyufát feloldott s fenékig kiüritette a poharat. Éjjeli 11 órára iszonyu kinok közt meghalt. A közkórházból fogják temetni.

— **Meghivó.** A debreczeni Ipartestület, az Iparos-Kör és az Iparos Ifjak Önképző-Egyesülete ezea utóbbi egyesület 25 éves fennállásának emlékére és az „Iparos Otthon“ felavatása czéljából, ennek nagytermében (Simonffy-utcza 1. szám III. lépcső, II. emelet) folyó évi november hó 18-án délelőtt 10 órakor együttes diszülést tartanak. Debreczen, 1900. okt. 21-én. Ipartestület. Iparos-Kör. Iparos Ifjak Önképző Egyesülete.

A diszgyülés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. — Tartja Tóth Kálmán az ipartestület és az iparos ifjak önképző egyesületének elnöke.

2. Az „Iparos Otthon“ átadása Debreczen szab. kir. város nevében Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester, — átvétele Serli Ede, az iparoskör elnöke, mint a fent emlitett ipari egyesületek megbizottja által.

3. Alkalmi beszéd. — Tartja dr. Kőrösi Kálmán, az ipartestület és az Iparos ifjak önképző egyesületének ügyésze.

4. Himnusz. Énekli az iparos ifjak önképző egyesületének dalköre.

Délben 1 órakor társasebéd az „Arany Bika“ disztermében. Egy teriték ára 3 korona. Jegyek bezárólag 1900. november hó 16-ig válthatók Tóth Ferencz férfi szabó üzletében (városháza). Este 8 órakor az iparos ifjak önképző egyesületének tánez-

mulatsága a dalkör közreműködésével, az „Arany Bika“ disztermében. Belépő dij : 2 korona.

— **Debreczeni ifju sikere**. A mult héten folyt le Fiumében a nagy nemzetközi vivóverseny, melyen a világ minden részéaől részt vettek a vivók. A vivóversenyben részt vett Harstein Nándor debreczeni ifju is, ki a nemzetközi vivóversenyen V-ik dijat (aranyozott ezüst érem) és amateuri oklevelet nyert.

— **A debreczeni jótékony nőegylet köréből.** A jótékony nőegylet tegnap délelőtt választmányi ülést tartott a nőegyleti árvaház nagytermében. Az ülésen a választmányi tagok szép számban jelentek meg és nagy figyelemmel hallgatták Veressné Szathmáry Teréz elnöknek az árvaház átalakitására vonatkozó előterjesztését, melyet az árvaügyi bizottság fog legközelebb bővebben tárgyalni. A nőegylet választmánya továbbá Bosznay István főiskolai tanár, festőművész kérésére elvállalta a képkiállitáson a napi biztoságot és elárusitás végett átvett néhány száz sorsjegyet. Elhatározta továbbá, hogy az árvaház javára később megállapitandó programmal január közepén vig estét rendez a Bika-szállóban. Segélyezési ügyek kerültek végül tárgyalás alá, mely után az ülés feloszlott.

— **Éjféli látogatás.** Az éjjel kedélyes fiatal ember lépett be a bünügyi osztály hivatalos szobájába. Kubinyi, az inspekcziós őrparancsnok egy bekisért részeg napszámossal volt elfoglalva s mikor bejött a szobába, a kedélyes fiatal ember már nekivetkezve szendergett az ágyon.

Kubinyi meghökkent a látványra.

— Kérem, tetszik valakit keresni ? — szólt.

— Én ? Nem én senkit, csak hagyjon békét !

— Bocsánat, de minek köszönhetem a szerencsét, mert ez, kérem, nem vendégfogadó, hanem hivatal.

— No elég nyomoruságos hivatal, még egy hálóinget sem tudnak kikésziteni az embernek !

— Szokott az ur máskor is itt aludni ?

— Na tudja, a hova a sorsom visz, hol itt, hol ott.

Kubinyi már bosszankodni kezdett.

— Hát legyen szives vitesse ki magát a sorsával, de minél előbb, mert ellenkezőleg én vitetem ki.

— Hallja az ur, ne gorombáskodjék, hagyjon békét !

— De hallotta, hogy ez nem szálloda.

— Hát nincs más hely, hol pihenésre hajthassam gondterhelt fejemet, — mondotta mélabusan a kedélyes fiatal ember.

— De van, ha kivánja, nehány magánzárka üres a földszinten.

Sértődötten ugrott fel s magára szedte ruháit.

— E nagy világon nincsen számomra hely... — ismételte a költő szavaival s bucsuzás nélkül botorkált le a sötét lépcsön.

Mindössze egy dugót meg egy nyakkendő csiptetőt hagyott emlékül az asztalon.

— **Ezüst pénz a postán.** Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter, hogy a váltópénztári teendőkkel megbizott kir. adóhivatalok székhelyén kivül és főleg a kereskedelmi és iparvállalatok telepei, gyárak stb. részére a szükséges ezüstpénz beszerzését megkönnyitse, megengedte, hogy a magyar posta belforgalmában s postautalványok feladói kiköthessék, hogy az utalványozott összeget a rendeltetés helyének postahivatala, ezüstkészlete erejéig ezüstpénzben fizesse ki. E czélra elégséges, ha a feladó a postautalvány czimoldalának felső részére e szavakat : Ezüstpénzben fizeteneő, szembetünően feljegyzi és szines czeruzával aláhuzza. A kir. postahivatalok egyidejüleg utasitást kaptak, hogy mindazokat a postautalványokat, melyekre nézve a feladó igy rendelkezik, vagy enélkül is, ha a czimzett kéri, lehetőleg teljes összegben ezüstérmekben fizessék ki.

— **A Lendvay-szobor leleplezése Nagybányán.** Id. Lendvay Márton szobrát nov. 11-én d. u. 3 órakor leplezték le szülővárosában Nagybányán, nagy ünnepélyességgel. Gyönyörü verőfényes nap volt. A város lobogódiszben uszott s a vonatok egymásután szállitották a vendégeket a végvidéki bányavárosba. A miniszterelnök Hugonnay Béla gróf főispánt, a kultuszminiszter Kovács Béla kir. tanácsost küldte ki képviselőjéül. A szinházak, Szatmárvármegye, Debreczen, Kolozsvár, Szatmár, N.-Károly, Felsőbánya s több más vidéki város küldöttségekkel képviselve voltak. A nagy Lendvaynak menye, Fáncsy Ilka szintén jelen volt az ünnepélyen. Az egész ünnepély lelkes, fényes és magasztos volt, méltó a müvész nevéhez. Verő László ifju magyar szobrász pompásan sikerült szobrát számosan megkoszoruzták, igy : Az orsz. szinészegyesület, Szatmármegye. Kölcsey kör. Kolozsvár. Debreczen. Szatmár. Nagy-Károly. Felsőbánya. A nagybányai nők. Mükedvelő társulat. Kaszinó. Ifjusági kör. Iskolák stb. Az ünnepség központja volt Révész János emlékbeszéde. Este diszes és nagy lakoma fejezte be az ünnepélyt.

— **Égő vonat.** Péntek éjjel a Szatmár és Debreczen között közlekedő vegyes vonat a mint Szaniszló állomásról kirobogott, ismeretlen okból kigyuladt. A megrémült utasok megrántották a vészféket, mire a vonat megállott s eloltották az égő kocsikat. Egy első és másodosztályu kocsi tönkre ment, szerencsére azonban emberéletben nem esett kár. A vonat fél órai késéssel érkezett meg.

— **Olcsó mulatság.** Mulatságos vidám perczeket szerezhet magának, a ki a diszes kiállitásu, tréfás verseket tartalmazó *Vidám versek* czimü kötetet megszerzi. Ára eddig két korona volt, de most *egy koronáért* megvehető szerkesztőségünkben. Megrendelés eszközölhető a lapkihordók utján is.

— **Állitás és népfölkelő köteles ifjak jelentkezése.** A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya felhivja, illetőleg figyelmezteti azokat az ifjakat, akik az 1878, 1879, 1880, 1881. és 1882 évben. születtek, hogy a jelentkezés kötelezettségének legkésőbb f. 1900. évi november hó végéig a a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városháza I. emelet 18. ajtó) tegyenek eleget, mert aki ezen jelentkezést a nélkül, hogy legyőzhetlen akadályok hátráltatták volna, elmulasztja, kihágást követ el és 10 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A kik vidéken laknak, irásban is jelentkezhetnek és beadványukat a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályához intézzék. A beadványban a jelentkezőnek vezeték- és keresztneve, születési éve, vallása, foglalkozása, iskolai képzettsége, zenében való jártassága, lakóhelye, utcza, házszám feltüntetendő, továbbá szüleinek neve közlendő. Ugyanesak a másutt született, de Debreczenben tartózkodó 1878, 1879, 1880, 1881, és 1882. évi születésü ifjak a fentjelzett időben és helyen szintén kötelesek jelentkezni.

— **Birtokmegoszlás Debreczenben** czimü gazdaságtörténelmi tanulmánya *Zoltai* Lajosnak harmincz fillérért megszerezhető a Magyar Gazdaszövetségnél (Budapesten, Baross-utcza 10. sz.) vagy Kilián György fővárosi könyvkereskedőnél, esetleg magánál a szerzőnél, Debreczenben, a városi közlevéltárban.

— **Az Angol Társalgó Kör** tegnap, vasárnap tartotta meg ez idei első közgyülését. Bessenyei Széll Farkas elnöknek nagy lelkesedéssel fogadott szavai után egyhangulag elhatározták, hogy a klubbot nemcsak hogy fentartják, de a mult évben annyi élvezetet nyujtott heti estélyeket ugy tartalomban, mint érintkezésben még bőviteni fogják. Az első ilyen társasestély e hó 17-én szombaton este 8 órakor fog a klub helyiségeiben megtartatni. Pénztárnoknak egyhangulag dr. Öreg János, titkárnak Komlóssy Miklós választatott meg.

x **Egy óvadékképes urinő megfelelő alkalmazást keres.** Czim a kiadóhivatalban.

— **A debreczeni izr. nőegylet** fennállásának 25 éves fordulóját deczember 9-én fogja nagy ünnepséggel megülni. Mint értesülünk, a jubileum első része a délelőtt megtartandó diszközgyülésen fog lezajlani, melyet a kereskedelmi akadémia dísztermében tartanak. Ez alkalommal fogják bemutatni az egylet történetét is, melynek Burger D. József jegyző a szerzője. — Este a Bika disztermében nagyszabásu hangverseny lesz fővárosi müvésznő és iró közreműködésével, melynek rendezésén a választmány és rendező bizottság hetek óta fáradozik. A hangversenyt bál követi, mely bizonyára nem fog mögötte maradni a nőegylet hires mulatságainak.

— **Dezinficziált kofa.** Orrfacsaritó karbolszag áradt szét ma a rendőrség egyik szobájában, mikor Regényes Jánosné tojásáruló kofa belépett. A kik nem tudták mi járatban van, azt hitték, hogy az óvatos asszonyság a pestis, vagy kolera ellen asszekurálta magát. Pedig nem igy volt. A baczillus-ölő folyadékkal idegen kéz öntötte le, távolról sem azzal a szándékkal, hogy Regényes Jánosné drága egészségét óvja vele. Az emlitett kofa a Bethlen-utczán kinálta eladás végett portékáját. Egyik ablakból egy uri asszony nézett ki rá s valamivel olcsóbban kérte a tojásokat, mint az eladója tartotta. Az öblös száju kofa merényletet látott ebben személye ellen s mindenféle csufnevekkel illette az uriasszonyt, ki rémülten menekült az ablakból. A kofák történetében azonban most egy szégyenfolt esett, mert ezuttal a nevezett bőszhangu matrona huzta a rövidebbet, mivel az uriasszony hüséges cselédje csakhamar az utczán termett s egy seprüvel szerzett elégtetelt az asszonyán tett sértésért. Regényesné erre azzal felelt, hogy nehány, állitólag záptojást a pergőnyelvü cseléd fejéhez menesztett. A hüséges leányzó menekült, de koránt sem gyávaságból, mert a következő pillanatban egy csöbör vizzel s egy jókora flaskóval tért vissza s ugyanilyen sorrendben a nagyszáju kofának-először egy csöbör viz, majd egy üveg karbol zudult a nyaka közé. Még ha összevegyitve érte volna a két folyadék, de igy szólóban fölöttébb kellemetlen volt a karbol-zuhany. A dezinficziált kofa szivében a szégyen és elfojtott bosszu érzetével egyenesen a rendőrségre ment.

— **Érdekes bünügyi tárgyalás** lesz deczember 2-án a nyiregyházai esküdtbiróság előtt. Erre a napra tüzte ki ugyanis a kir. törvényszék Paraszkai Barna és Bazsó Sándorné ügyét, kik azzal vannak vádolva, hogy Zalkodon még 1889-ben, tehát 11 évvel ezelőtt Bazsó Sándort láb alól eltették, hogy szerelmi viszonyukat zavartalanul folytathassák. A vizsgálat akkor nagy apparátussal meg is indult, Paraszkayt vizsgálati fogságba is helyezték, de akkor csakhamar szabadlábra helyezték és bizonyitékok hiányában ellene és Bazsóné ellen az eljárást beszüntették. Azóta többször érkeztek a községhez feljelentések, melyek több és több tápot nyujtottak a bünelselekmény felderitésére és a vizsgálat annyi anyagot gyüjtött össze, melynek alapján Paraszkay Barnát és Bazsó Sándornét ez év augusztus havában letartóztatták és vizsgálati fogságba helyezték. A rendkivül érdekesnek igérkező végtárgyaláson a vádhatóságot dr. Szikszay György kir. alügyész fogja képviselni, mig Paraszkayt Menyhért János, Bazsónét pedig dr. Edelstein Aladár ügyvédek fogják védeni.

— **Állat az emberben**. Egy állatias érzésü ember, Sándor János napszámos felhasználta 16 esztendős leányának tudatlanságát s bünre csábitotta. A következmények elől nem tud a leány menekülni s a rendőrség előtt bevallotta a szörnyü tettet. Az emberi érzésekből kivetkőzött apát átadták az ügyészségnek.

— **Beszédes számok**. A központi statisztikai hivatal, mint minden hónapban, ugy most is beszámolt a maga megfigyeléseiről. Számot ad róla, hogy élve született az országban 64,121 gyermek, meghalt 37.751 ember. Elég vigasztalónak, sőt örvendetesnek látszik ugyan ez a szép arány, ámde azért a tavalyi szeptember hónapban a népesedés mégis sokkal nagyobb volt. Nem kevesebb, mint 4192-vel született ez év szeptember havában kevesebb, mint tavaly. Érdekes, hogy ujból a tüdővész pusztitott el legtöbbet (az áldozatok száma 4086), utána jönnek mlndjárt a difteritisz, a kanyaró, a szamárhurut, sarlach és tifusz pusztitásai és pedig azokon a vidékeken, a hol nincs orvosi segitsége a nagy közönségnek. A statisztikából az is kitünik, hogy az idén szeptemberben nagyon sokan házasodtak (8044). Mit jelent ez: a szegénységet, vagy a vagyonosodást? Az utóbbit kellene jeleznie. De ebben, akármilyen szépen beszélnek is a számok, hinni bajosan lehet, hiszen mindenütt csak a nagy szegénységről panaszkodnak, a mi a gazdasági válság nyomán jár.

— **A gyerek.** Vigan iddogál a taligás egyik külvárosi csapszékben, mikor a leánya beront hozzá:

— Gyüjjik mán haza! Gyerek született.

— Sebaj! Iszom egyet az egészségére.

Kevés idő mulva visszatér a leány:

— Megvan már a másik gyerek is!

— No, hát most meg annak az egészségére muszáj inni!

Félóra sem telik, megint beront a leány:

— Mán a harmadik is megszületett!

A taligás megvakarja a fületövét s megindul:

— Mán megyek, mert ha itt leszek, nem lesz vége annak a születésnek!

x **Szép bajusz** leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető a hires **Hajdusági pedrő** használata által, mely **minden bajuszpedrő készitmények között a legjobb!**

A bajuszt szép állásban tartja, nem töri, nem tépi ki és **soha sem keményedik** meg.

Teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készül, **terpentint** nem tartalmaz, igen kellemes illatu és **soha sem avasodik meg.**

Egy doboz ára: fehér és barna szinben 40 fillér. Kapható: Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszertárában, valamint a készitő **Grósz Nagy** Ferencz gyógyszertárában H.-Szoboszlón.

x **Nagy választékban tart raktáron aquarell mintákat,** valamint **olaj és aquarell festékeket** a Csokonai-nyomda papirkereskedése.

A főnök ur szerelme.

Budapest, nov. 11.

Érdekes pletyka szállong most a lipótvárosi szalonokban.

A Lipótváros egy kapott, de annál „szolidabb“ czégének főnöke beleszeretett a szép gépirónőjébe, ki az iroda egyik fülkéjében kopogtatta a számlákat reggeltől estig. Sokat ábrándozott a szég leány felől, mig végre is elhatározássá lett benne, hogy feleségül veszi a gépirónőt.

Amig azonban a főnök ur ábrándozott, a gépirókisasszony beleszeretett egy ifjuba, a ki sem főnök nem volt, sem gazdag nem volt, ellenben fiatal volt és szép bajusza volt. Afféle kis hivatalnok volt, még kisebb fizetéssel.

A főnök ur aztán egy szép napon megkérte a gépiró kisasszony kezét.

— Főnök ur, — szólt meglepetve a kisasszony, — az ön ajánlata megtisztel, de az én szivem többé nem szabad.

A főnök arcza elborult.

— Ki és mi az illető? — kérdé komoran.

— Szegény hivatalnok.

A főnök arcza egyszerre felderült.

— Bosszu! Bosszu! — sziszegte magában és nyomban hozzálátott a bosszu sötét tervének szövéséhez.

Egy napon igy szólott a kisasszonyhoz:

— Kisasszony, én szeretem magát és azt akarom, hogy ha már én nem lehetek boldog, legalább maga legyen az. Azt a fiatalembert felfogadom könyvelőmnek, a maga fizetését pedig fölemelem. Igy aztán nem lesz több akadálya a boldogságának.

A gépirókisasszony boldogan sietett haza este és másnap az ifju fütyörészve csapta el magától a hivatalát. A főnök ur nyomban fölfogadta könyvelőjének és azután megelégedetten dörzsölte kezeit.

A boldog jegyesek az esküvő napját is kitüzték már és nem győztek hálálkodni a főnök urnak, aki mindenre csak mosolygott.

És az esküvő előtti napon igy szólott a főnök ur:

— Nem vagyok az ön munkájával megelégedve. Ezennel fölmondok önöknek. Adió!

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

A következő nyilatkozatot és jegyzőkönyvet vettük:

A „Debreczeni Ellenőr“ tekintetes szerkesztőségének

Helyben.

Tekintetes Szerkesztőség!

A dr. Benedek János és Komjáthy János urak között felmerült becsületbeli ügy elintézésénél alólirottak, mint a két fél megbizottai abban állapodtunk meg, hogy az ügyet a hirlapokban ismertetni nem fogjuk és nem engedjük.

Minthogy azonban az ügy elintézése a hirlapokban tendentiosusan elferditve ismertetett, kötelességünknek tartjuk az ügyet a valóságnak megfelelőleg nyilvánosságra hozni.

Miért is tisztelettel kérjük a tekintetes szerkesztő urat, hogy a felvett s ide másolatban csatolt jegyzőkönyvet becses lapjában közzétenni sziveskedjék.

Debreczen 1900. nov. 11.

Tisztelettel

Dr. Magoss György
Szent-Királyi Tivadar
mint Komjáthy János ur megbizottai.

Koncz Ákos
Dr. Bakonyi Samu
mint dr. Benedek János ur megbizottai.

—

Másolat. Jegyzőkönyv. Felvétetett Debreczenben 1900. november hó 9-én este 8 órakor az „Angol királynő“ szálloda külön termében és 1900. évi november hó 10 én d. e. 10½ órakor Szentkirályi Tivadar ur irodájában a dr. Benedek János és Komjáthy János urak között fölmerült becsületbeli ügyben. Jelen voltak alólirottak: dr. Bakonyi Samu és Koncz Ákos, mint dr. Benedek János ur megbizottai lovagias elégtételt kérnek Komjáthy János urtól, ennek a Debreczenben 1900. november 7-én kelt levele miatt, melyet magára nézve annál sértőbbnek talál, mert ő Komjáthy János urat soha semmivel meg nem bántotta s ilyen szándék személye ellen soha nem vezette és az a hirlapi közlemény is, a mely Komjáthy János urnak levele megirására közvetlen okot szolgáltatott, az ő tudtán kivül látott napvilágot. Dr. Magoss György és Szent-Királyi Tivadar, mint Komjáthy János ur megbizottai kijelentik, hogy megbzójuk a kért elégtételt ugyan bármily módon kész megadni, azonban dr. Benedek János ur megbizottainak fentebbi előadásából örömmel győződvén meg arról, hogy az őt bántó hirlapi közlés megjelenésében dr. Benedek János urnak semmi része nincsen, készséggel kinyilatkoztatja, hogy ő dr. Benedek János urat levelével sérteni egyáltalán nem akarta, azt nem is dr. Benedek János ur személyéhez, hanem a szerkesztőség fejéhez kivánta intézni, abból a czélból, hogy a személyes támadások ellen nála oltalmat keressen s ha dr. Benedek János ur a levél tartalma és hangja által magát mégis sértve érzi, a felett őszintén sajnálkozik s a levelet is visszakéri. Dr. Benedek János ur megbizottai Komjáthy János ur megbizottainak eme kijelentéseit megelégedéssel tudomásul veszik s Komjáthy János ur levelét ezennel visszaadják. — Felek megbizottai ezzel az ügyet kölcsönösen és a lovagiasság szabályai szerint befejezettnek nyilvánitják. Felolvastatott és helybenhagyás után aláiratott. — Kelt mint fent. Dr. Magoss György s. k., Szent-Királyi Tivadar s. k., mint Komjáthy János ur megbizottai. Dr. Bakonyi Samu s. k., Konez Ákos s. k., mint dr. Benedek János ur megbizottai.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Ne is szólj!** Parasztlegény: Jaj de csuful elvertek a bucsun, még most is nyögök bele.

Szabó: Te is panaszkodol? Mit szóljak akkor én? Engemet valaki felkapott a lábamnál fogva és ugy vert velem titeket!

* **London macskái.** Egész Angliában, de kivált Londonban nagyszerü intézmények gondoskodnak az állatok védelméről. Azt mondhatnók, az ember épségeért és jóvoltáért sem esik olyan gondoskodás, mint az állatokéról. Mert például Whitchapel városrész koldusai nyugodt lélekkel pusztulhatnak el éhen, ellenben London gazdátlan macskáiról atyai módon gondoskodik a hatóság. Erre valo a catsmeatman-ok szervezete. A mely szó három tagja közül az első jelent: macskát, a második: hust, a harmadik: embert. Azaz: macskát hussal tápláló ember. Ez pedig egész komoly dolog. A macskatáplálók naponkint meghatározott időben végig járják London utczáit hosszu póznákkal, amelyeknek végére nagy husdarabok vannak felnyársalva. Hangos szóval kiáltják időnkint: „Catsmeat, catsmeat!“, azzal dobálják jobbra balra a tisztes lóhuskölönczöket. És a derék macskák gyülnek lótvást-futást. Pazar öröm azt nézni, milyen nemes egyszerüséggel kapják be a falatokat. Tudnivaló ugyanis, hogy Londonban a macskának, mint olyannak, nagy a becsülete. Legalább akkora, mint nálunk a kutyának. Macska ott minden család asztalán akad, sőt mint látnivaló, a gazdátlan macskákról is — emberszeretően gondoskodik a felsőbbség.

* **Magyarázat.** Pista: Bácsi, mi az a milliomos?

Jogász: Olyan ember, akinek harminczadikán is van pénze.

KÖZGAZDASÁG.

A mütrágyák helyes alkalmazásáról.

Hogy a mütrágyák segélyével a terméseket majdnem mindenütt nagy mértékben fokozhatjuk, általánosan ismeretes, a mütrágyák használata folytán mutatkozó tiszta jövedelem azonban még nagyobb volna, ha mindig szem előtt tartanók azon elvet, hogy bőven és helyesen trágyázzunk. Mert a mütrágyák helyes alkalmazása által nemcsak a hatást fokozzuk, de gyakran a trágyázási költségeket nem kis mértékben alászállithatjuk.

Némely gazda ugyanis azáltal követ el pazarlást, hogy nemcsak azon növényi

ápláló anyagokat hinti fel földjeire, a melyekre szükség van, hanem olyanokat is, a melyek fölöslegesek s igy hatástalanok.

Gyakran ugyanis elfeledkeznek arról, hogy minden trágyának van abszolut és relativ értéke. Abszolut érték alatt azt értjük, hogy az bizonyos mennyisegü növényi tápláló anyagot, pl. foszforsavat, nitrogént, kálit stb. tartalmaz, melyet mi piaczi áron megfizetünk. A relativ érték az, hogy milyen tápláló anyagra és mily mértékben van a földnek szüksége, mert a többinek, ha piaczi ára van is, a talajon hatástalan lévén, a gazdára nézve értéktelen és esetleg káros is lehet.

Egy példából ezt jobban megérthetjük. Az amnóniak-szuperfoszfát abszolut értéke és e szerint piaczi ára annak nitrogén és oldható foszforsav tartalmától függ. Tegyük fel, hogy 1 kg. nitrogén értéke az ammónszuperfoszfátban 72 krt és 1 kg. oldható foszforsav 28 krt ér s a kérdéses szuperfoszfát 6% nitrogént és 12% oldható foszforsavat tartalmaz, akkor annak piaczi ára s igy abszolut értéke 6×72 = 432, 12×28 = 336, összesen 7 frt 68 kr s valóban az oly talajra, melynek ugy a foszforsav, mint nitrogén trágyára van szüksége, annyit is ér; ellenben az olyan talajnál, mely nitrogén pótlásra nem szorul, ott csak a foszforsav tartalom fog hatást idézni s az ammóniak hatástalan maradván, e trágyának valódi értéke a talajra nézve csak 3 frt 36 kr; aki mindazáltal ezen földre ammóniakos szuperfoszfátot használ, az 100 kg.-onként 4 frt 32 krt hiányba szór el, tehát pazarol.

A mütrágyának valódi értéke többször attól is függ, hogy mily alakban tartalmazza az a növényi tápláló anyagokat; igy például az sok esetben nem közönyös, hogy a foszforsavat vizben oldható czitromsavban oldható vagy nehezen oldható alakban adjuk e. Miután továbbá a mütrágyák a talajban különböző átalakulásokon mennek keresztül, világos, hogy a trágya relativ értéke a trágyázandó talaj összetételétől és egyéb tulajdonságoktól is függ.

Ezekből kitetszik, hogy csak az esetben trágyázunk helyesen, ha a mütrágya relativ értéke annak abszolut értékét, illetve piaczi árát vagy eléri, vagy legalább meg közeliti. Ebben a tekintetben azonban a gazdák még sok hibát követnek el s igy méltán érheti az illetőket a pazarlás vádja; különösen nitrogén tekintetében állitható ez, mig a foszforsavnál a pazarlás csak igen ritkán fordulhat elő, a mi annak tulajdonitható, hogy a foszforsav már természetszerüleg csekély mértékben található a talajokban, azonkivül hogy az évszázadokon át tartó termelés és hiányos visszapótlás következtében tényleg annyira megapadt, hogy csak ritka esetben fordul elő, hogy a talaj a foszforsavtrágyát nem hálálja meg; azonfelül tudjuk, hogy a talaj a foszforsavat és kálit olyan erélyesen abszorbeálja, hogy az a talajra hintve, veszendőbe nem mehet, hanem ha jelenleg nem is, de évek mulva mégis csak hozzájárul a talaj termékenységének fokozásához. Ez azonban a nitrogénről nem állitható, mert ezt a talajban visszatartani nem sikerül s ha nagyobb mennyiségekben használjuk, az mindenesetre veszteséggel fog járni.

Ha tehát nitrogéntrágyát ott használunk, a hol arra nincs szükség, vagy belőle többet használunk, mint a mennyire szükség volna, a fölösleg mindenesetre veszendőbe megy.

A nitrogéntrágya alkalmazásánál gyakran azért csalódunk, mert ennek hatása látszólag nagyon szembeszökő, miáltal a gazda félrevezettetik, mig a foszforsavtrágya termésfokozó hatása gyakran csak a cséplésnél lesz nyilvánvalóvá s egyszerü megtekintésre nem szembetünő.

E soroknak a czélja, hogy a gazdákat a veszteségektől megóvja és arra birja, hogy a trágyázást nemcsak ugy gondolomra alkalmazzák, hanem azzal igen komolyan és tüzetesen foglalkozzanak. s ez legczélszerübben ugy történhetik, ha a gazda saját földjein az alkalmazni szokott mütrágyákkal kisérleteket tesz. Ez alkalommal vizsgálat tárgyát képezzék a különböző trágyafélék, azoknak különböző adagjai a különböző kulturnövények alá; önként következik, hogy a mennyiben földjeink nem egyformák, ezen kisérletek minden talajminőségre nézve külön-külön végzendők.

Egy pár évi próba meg fogja győzni gazdáinkat arról, hogy a kisérletekre fordított fáradság nem volt hiábavaló, s hogy az a fokozódó termésekben s a mütrágyák kellőképen való alkalmazása folytán beálló megtakaritásokban nagyon is kifizeti magát.

Igen kivánatos volna, ha a gazdasági egyletek ezen eszmét felkarolva, a trágyázási kisérletekkel is foglalkoznának és az ebből meritett tapasztalatokkal a környékbeli gazdáknak informáczióval szolgálnának.

REGÉNY.

Tengeri betegség.

(Elbeszélés.)

— Egy orvos élményei. —

Németből: *Dr. Ujlaki Hugó.*

(Folytatás.) 14.

Többször fordult már felé csaknem aggodalmasan, mintha félbe akarná szakitani.

Végre, végre egy pillanatnyi szünet.

— Doktor ur . . . a legkinosabb helyzetben vagyok, be kell önnek vallanom . . .

Tovább nem folytathatta.

— Nem most, nagysád, nem, nem most. Holnap, holnap derüljön fel közöttünk a teljes világosság . . . szép, boldog élet, napfényes jövő fog ön előtt kitárulni, a jelen szilárd alapján . . . hü, benső, nagy-nagy szereteten felépülve.

Mind az a biztosság, önbizalom és könnyedség, mely eddig visszatükröződött a fiatal hölgy lényében, hirtelen eltünni látszott. Csaknem aggódva s bizonytalanul tekintett a mellette menő férfi arczára.

— De doktor ur, esedezem . . . hallgasson meg, — tört ki végre panaszosan.

— Nem . . . csak ma lássa még bennem Lohengrint. Ne küldjön vissza időelőtti kérdéseivel és közléseivel a Grál szentségeihez! Holnap . . . holnap! Oh, Berta kisasszony, fog-e a holnap engem mint végtelen boldog férfit egy nő oldalán találni, a kit szeretek . . . mindenek felett . . . a kit . . .

A doktor elhallgatott. Berta hallá gyors lélegzését, az az érzése volt, mintha szemei élesen rá volnának szegeződve és nem merészelt föltekinteni.

Már sötétedni kezdett. Nem látta, hogy a doktor mily diadalittasan, mily fölénynyel tekintett le reá. Szorosan mellette ment, szótlanul; már megragadta kezét és mintegy vaskapocscsal körülzárva tartotta! Ha izgatottságában... ha!

— Forduljunk vissza, — mondá a nélkül, hogy előbb gondolatának végére ért volna. — Forduljunk vissza!

És már aggodalmasan gyorsitott léptekkel visszasietett övéihez, a kik messze elmaradtak.

A doktor egészen szorosan mellette lépdelt.

— Holnap, — suttogta még egyszer a fülébe.

— Jó, hogy jönnek végre, — kiáltá már a titkostanácsos, — még egy kis zenét szeretnénk hallgatni. Holnap nem lesz benne részünk.

Berta ma nem oly biztos hangon éne kelt, mint máskor. Helén figyelmetlenül kisérte, csak a doktor volt egész változatlan. . . . felségesen csengett erőteljes hangja.

Még nem volt tiz óra, midőn a titkostanácsos azt mondta, hogy a fiatal hölgyek láthatólag fáradtak, erősitniök kell magukat holnapra. Midőn a doktor jó éjszakát kivánt, ismét a kézszoritás... a forró pillantás.

— Nemsokára, nemsokára! — sugta a doktor reszkető hangon. Helén is jól értette.

Alig voltak azonban hálószobájukban. midőn vége is lett a Helén hallgatagságának.

— Holnap semmi esetre sem megyek veletek, — mondá Helén határozottan, — tegyetek, a mit akartok, én nem akadályozhatom meg; de végig nézni nem akarom, . . . ez bünrészesség volna!

— De szivem, holnap mindent fel fogok előtte fedezni. Ez mégis megnyugtathat téged!

Helén egy pillanatig gondolkozott.

— Megigéred, hogy biztosan meg fog ez történni?

— Mindent megigérek neked! Tehát velünk jösz. Mégis kár lett volna ezt az érdekes vizi utat elejteni. Tudod. . . tulajdonképen roppant kiváncsi vagyok, hogy miként fog előttünk holnap viselkedni a nyilatkozásom után!

Még sokáig csevegtek. A kiváncsiság minden aggodalmat elfelejtetett. Midőn végre Berta a lámpát eloltotta, Helén ezt kiáltotta:

— Tudod, mégis mulatságos lehet ugy a tüzzel játszani!

— Igen... a tüzzel! De holnap megint vizen leszünk és... félek egy kissé, hogy tengeri betegséget kapok... ezuttal erkölcsileg!

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZINHAZ.

Folyó szám 47. Bérlet 37-ik szám „A“

Holnap, kedden, nov. 13-án, harmadszor:

A takácsok.

Szinmü 5 felv. Irta: Hauptmann Gerthardt.

SZEMÉLYEK:

Dreisziger	Bartha I.	Ansorg	Csatár Gy.
Feiffer	Országh B.	Wittig	Komjáthy J.
Bäcker	Pataki Béla	Kutsche	Péchy K.
Baumert	Sziklay M.	Dreiszigerné	Kiss Irén
Baumert anyó	Szigeti L.	Kittelhaus	Ifj. Szathmáry
Emma	T. Halmi M.	Hornig	Nagy Gyula
Bertha	Nagyné R.	Gotlieb	Tanay Fr.
Jäger	Odry Árpád	Luiza	Fái Flóra

Holnapután, szerdán, november 14 én:

Sulamith.

Énekes legenda 5 képben.

Szinházi müsor.

Csütörtökön, nov. 15 én, bérlet 39. sz. „C“ — Liliom Klári. Népszinmü 3 felvonásban.

Pénteken, nov. 16 án, bérlet 40. sz. „A“ — A koldusdiák. Nagy operette 3 felvonásban.

Szombaton, nov. 17-én, bérlet 41. sz. „B“ — „A tücsök.“ Szinmü.

Vasárnap, nov. 18 án két előadás: délután félhelyárakkal: A kis szökevény. Operette 3 felvonásban. — Este 7 és fél órakor bérletszünetben: A piros bugyelláris. Népszinmü 3 felvonásban.

SZERKESZTŐI-POSTA.

F. H. A. urhölgy. Sziveskedjék a kérdéses lappéldány ügyében a kiadóhivatalba fordulni, mert mi nem rendelkezünk már e számmal.

P. M. *Helyben.* Sajnálattal kell kijelentenünk, hogy a beküldött vers nem éri el a közölhetőség fokát.

P. J. *Helyben.* Verseiben van hangulat, de egészben véve egyik sem alkalmas közlésre. Talán később jobban sikerül.

Pista. *A szerenád* czimü története nem közölhető.

B. M. Ennél jobbat várunk öntől. A tárgy nagyon is elcsépelt.

Többeknek. Kéziratokat nem adunk vissza s bérmentetlen levelet nem fogadunk el.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

Haszonbérbe azonnal kiadó

egy

500 holdas birtok

Szabolcs-megyében,

egy

1000 holdas birtok

pedig

1902. január 1-től.

Ugyanott

akáczfa

ölenként is kapható.

A bérlet felől értekezhetni minden időben **Széchényi-u. 6. szám alatt.**

Apró hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Kossuth-utcza 18.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Kossuth-utcza 18.

A rovatban az egyszeri beiktatás 10 szóig 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, **vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több. Vidékről beküldhetők az apró hirdetések postautalvánnyal;** a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Antal Vinczéné szabászati és női varrodájába, varró és tanuló leányok felvétetnek. Csapó-utcza 18. sz.

Zongoraórákat ad, illetve zongorázni tanitást elvállal uri házaknál, **nagyon jutányos dijazás mellett** egy intelligens uri asszony Arany János-utcza 43. sz.

Eladó egy hosszu, fiókos iró-asztal, iroda számára. Értekezhetni Kossuth-utcza 13. szám alatt, a Csokonai-papirkereskedésben.

Pincze, mely üveges borok beraktározására igen alkalmas, Kossuth-utcza 13. számu háznál kiadó. Értekezhetni ugyanott.

ANTAL VINCZÉNÉ

szabászati és női ruha varroda terme.

DEBRECZEN, Csapó-utcza 18. szám alatt (gyógyszertár udvar.)

Van szerencsém a nagyérdemü hölgyközönség becses tudomására hozni, miszerint a **budapesti és bécsi tanulmányutamról,** a hol is a női divat ágához tartozó szabászatban és annak előállitásában kiképeztetésem nyertem, hazaérkeztem és annak önálló folytatását megkezdettem.

Ezen téren nyert bő tapasztalataim reményleni engedik azt, hogy

a női divat legkényesebb igényeinek,

melyek a **budapesti, bécsi,** valamint a **párisi divatlapokban** megjelennek, elvállalhatom, s oly darabok, mint **zsaketek, felöltők,** melyek **férfi szabó munkát** igényelnek, férjem **Antal Vincze** műhelyében fognak vezetésem mellett készittetni.

Magamat a nagyérdemü hölgyközönség figyelmébe ajánlva, vagyok

Szabászat tanitására hölgyek felvétetnek.

kiváló tisztelettel:

Antal Vinczéné.

CSOKONAI-NYOMDA

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 13. SZ.

ELSŐRANGU KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA ÉS KÖNYVKÖTÉSZET

Ajánlkozunk a sokszorositó-szakmába vágó mindennemü munkák elkészitésére. Modern berendezésünkkel és kitünő munkaerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégithetjük.

MINDEN MUNKA A LEGNAGYOBB GONDDAL KIÁLLITVA, MINDAMELLETT MÁS KEZDETLEGES KIVITELNÉL OLCSÓBB ÁRON.

Könyvnyomdánkban mindennemü egyszerü, de izléses nyomtatványok, valamint müvészies kivitelü diszmunkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapirok és boritékok, czimkék, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámplakátok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, diszes bizonyitványok, havi és évi értesitők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készitjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemü üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napiivek, lejárati jegyzékek, sorsolási értesitések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződések, kötelezvények, váltók, biztositéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelü báli meghivók, programmok, belépti jegyek, diszes tánczrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesitések elegáns kartonra vagy mindennemü uj divatu finom papirra nyomva, névjegyek, levélpapirok stb.

Nyomatott a „Csokonai"-nyomdában Debreczenben.